

Zatočil, Leopold

Předmluva

In: Zatočil, Leopold. *Sága o Volsunzích*. Vyd. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, pp. 7-8

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/119078>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

PŘEDMLUVA

Pojem germanistiky má pro negermanisty mnohdy obsah zároveň úzký i široký. Úzký proto, že germanistikou se mezi vnějšími pozorovateli, ale také někdy mezi samými zájemci o studium tohoto oboru, rozumí vlastně jen němčina — v nejlepší případě německý jazyk a literatura ve všech jejích vývojových fázích. Germanistika znamená ovšem mnohem více. Je vědou o jazyce, literatuře a kultuře všech germánských kmenů. Je přirozené, že takto široce pojatý obor nebyl ve své úplnosti pěstován žádnou stolicí germanistiky na území Německa či mimo ně. Specifičnost jednotlivých germanistických pracovišť a škol spočívala právě v tom, na který úsek z této široké oblasti se kladl hlavní důraz, nebo který její aspekt kromě vlastní němčiny byl předmětem odborného zájmu a studia. Tak lipská škola spojovala za vedení Sieversova studium německého jazyka se studiem germánského verše, marburská škola pojila studium dějin německého spisovného jazyka s podrobným zkoumáním současného stavu i dějin jednotlivých německých nářečí a p.

Také brněnské germanistické pracoviště mělo a dosud má svou výraznou tvářnost; již zakladatel semináře pro germánskou filologii profesor dr. Antonín Beer nechtěl vidět plnokrevného germanistu v tom absolventovi, který za svého studia neprojevil zájem o přednášky a cvičení z oblasti staroseverského jazyka a literatury. Autor předkládaného spisu sám poznal oprávněnost i prospěšnost tohoto širokého pojetí germanistiky za svého studijního pobytu v Berlíně u profesora G. Neckla, kdy pro ordináře berlínské university bylo příjemným překvapením, že absolvent méně známé tehdy university zná více než základy severské filologie. Studium u tohoto průkopníka a dodnes uznávaného znalce severské filologie pak autora jen posílilo v názoru, že i na české půdě by bylo možno vybudovat pracoviště, které by mohlo nemalou měrou přispět k poznání světa sice teritoriálně odlehlého, ale právě proto objektivně a kriticky viděného. Teprve po Únorovém vítězství dozrály však podmínky k tomu, aby plán a záměr se staly skutečností: díky možnostem, jež skýtá teprve naše lidově demokratické vysoké školství, došlo za autorova vedení k rozkvětu nordistiky jako oboru na filosofické fakultě Karlovy university v Praze, a řada absolventů tohoto zdánlivě nepraktického studijního předmětu se dodnes uplatňuje v našem veřejném kulturním a vědeckém světě.

Publikování staroseverských textů, jejich překladu a staroislandsko-českého slov-

níku je tedy pokračováním v tradicích brněnské germanistiky a zároveň jejich dalším rozvinutím: Zatím co Ant. Beer se omezoval na šíření nordistiky formou přednášek a cvičení v úzkém okruhu brněnských posluchačů, zamýšlí autor dát svým spisem širší obci zájemců o staroseverskou kulturu do rukou první vědeckou pomůcku, zpřístupňující namnoze odlehle texty důležitých staroseverských památek spolu s jejich českým překladem a prvním staroislandsko-českým slovníkem. Publikace přitom nesleduje jen cíle pedagogické; podobně jako klasičtí filologové chtěl i autor ve svém překladu spojit maximální věrnost překládanému textu se zřetelem estetickým. Konečně usiluje předkládaná publikace i o první uvedení do složité problematiky niflungovské.

Přítomný svazek pokládá autor za první část třídílné práce věnované niflungovské problematice v její komplexnosti. Jako dodatek k tomuto prvnímu svazku připravuje autor vydání komentáře k jednotlivým kapitolám, který bude odkazovat k širší problematice eddických písní, jejich vzniku i jejich vztahu k VS. Druhou část budou tvořit příslušné niflungovské partie z *ǫidreks-sagy*, tj. *ságy o Dětřichovi*. V třetím svazku pak po zpřístupnění originálních textů a po podání jejich českých překladů zamýšlí autor přikročit ke kritickému shrnutí dosavadního bádání o problematice staroseverských ság (VS a ThS) jak v souvislosti s menšími texty, tak ve vztahu k širší problematice germánských niflungovských pověstí a s přihlédnutím k celoevropské problematice eposu, v neposlední řadě pak se zřením k eposu starofrancouzskému a starošpanělskému. Aktuálnost tohoto celostního pohledu znovu zdůraznilo nejnovější bádání.

Autor pokládá za svou milou povinnost poděkovati všem, kdož jakkoliv přispěli ke vzniku práce. Jeho dík patří především Ministerstvu školství a kultury, které umožněním studijního pobytu v Dánsku o prázdninách 1957 dalo autorovi možnost provést konečnou redakci textu i přípravné práce ke komentáři; patří dále jeho žáku prom. fil. J. Hendrychovi za všestrannou podporu a zpříjemnění pobytu v Dánsku, severským kolegům germanistům za některá upozornění rázu bibliografického a věcného, s. Drahoslavě Cepkové-Petroncové, bývalé asistentce semináře pro germánskou filologii v Brně, za obětavé provedení přípravných prací, a konečně všem těm, kdož svým zájmem povzbudili autora v jeho úsilí a zasloužili se takto o dokončení práce.

Vděčná vzpomínka patří pak autorovým bývalým universitním učitelům, kteří ho před léty jako první uváděli do krás staroseverského světa.

Brno v únoru 1960.

Leopold Zatočil